

ที่ ว 0804/ 59

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
ชอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6
กรุงเทพฯ 10400

20 เมษายน 2535

เรื่อง การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

อ้างถึง หนังสือกรมทรัพยากรธรณี ที่ อก 0316/2640 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่หินประดับ
ชนิดหินแกรนิต ของนายสุรศักดิ์ เหมะประสิทธิ์ คำขอประทานบัตรที่ 6/2534
ที่ตำบลปากาย อำเภอหนองเสือ จังหวัดนครนายก

66-0-7C

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมทรัพยากรธรณีได้ส่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่หินประดับชนิดหินแกรนิต ของนายสุรศักดิ์ เหมะประสิทธิ์ คำขอ
ประทานบัตรที่ 6/2534 ตำบลปากาย อำเภอหนองเสือ จังหวัดนครนายก จัดทำรายงาน
ศึกษาบริษัท เอส.พี.เอส. คอนสตรัคชั่น เซอร์วิส จำกัด ให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พิจารณา ความละเอียดเบื้องต้น

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (เดิมสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ) พิจารณารายงานฯ ดังกล่าวแล้วเห็นชอบ ให้นำไปปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไข
ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่เสนอในรายงานฯ ดังปรากฏรายละเอียดในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาคำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาทร สัพนิฎา)

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โทร. 2792792

โทรสาร. 2713226

.....	ผู้ตรวจ
.....	ผู้แทน
.....	ผู้พิมพ์
.....	ผู้รับ

สิ่งที่ส่งมาด้วย

มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่หินประดับชนิดหินแกรนิต
ของนายสรศักดิ์ เหมาะประสิทธิ์ คำขอประทานบัตรที่ 6/2534
ที่ตำบลปากาย อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

1. มาตรการลดผลกระทบต่อภูมิประเทศ ทรัพยากรดินและทรัพยากรน้ำ

1.1 ระยะเวลาเตรียมการก่อนทำเหมือง

ในช่วงก่อนการทำเหมืองเป็นช่วงระยะเวลาที่เจ้าของโครงการฯ ควรจะได้มีการเตรียมตัวในด้านต่าง ๆ ให้ พร้อมทั้งในเรื่องการเตรียมเครื่องมือ เตรียมกล้าไม้ที่จะไว้ปลูกในบริเวณที่ผ่านการทำเหมืองไปแล้ว รวมทั้งการวางแผนฟื้นฟูสภาพเหมือง และปรับปรุงสภาพดินในพื้นที่ทำเหมืองตั้งแต่ระยะเตรียมการทำเหมือง เพื่อที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีในระหว่างการทำเหมือง พร้อมทั้งกำกับและควบคุมคนงาน ไม่ให้ไถดินหรือตัดต้นไม้ในบริเวณที่ไม่มีความจำเป็นในกิจกรรมทำเหมืองของโครงการ เพื่อรักษาต้นไม้ที่มีอยู่ให้เหลือไว้ในพื้นที่โครงการ

1.2 ระยะเวลาการทำเหมือง

เนื่องจากบริเวณพื้นที่โครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นผืนดินไถดิน ซึ่งปรากฏหินโผล่ลอยอยู่บ้างเป็นบางแห่ง ดังนั้นการทำเหมืองจะเลือกทำบริเวณหินโผล่ลอยให้หมดก่อน โดยที่ในช่วงระยะเวลาประมาณ 5 ปีแรกของการทำเหมือง เป็นการพัฒนาหน้าเหมือง และเป็นการทำเหมืองในส่วนที่เป็นหินลอย ซึ่งจะไม่มีชุมชนเหมืองเกิดขึ้น โดยทำให้เสร็จเป็นก้อน ๆ แล้วจึงย้ายไปทำก้อนใหม่ และในแต่ละก้อนจะต้องพยายามตัดหินให้เหลือเศษหินน้อยที่สุด เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด

สำหรับบริเวณที่เป็นผืนดินจะเริ่มทำประมาณปีที่ 7 ของการทำเหมือง โดยทำการเปิดหน้าดินเป็นบางส่วน แล้วทำการเจาะหินบล็อกโดยทำในลักษณะที่มันโค้งสู่ใต้ดินตามแหล่งแร่ โดยมีมาตรการดังนี้

1) ในการทำเหมืองบริเวณหินโผล่ลอย ต้องทำให้เสร็จทีละจุด เพื่อป้องกันการพังทลายของหิน ซึ่งอาจเกิดอันตรายได้

2) การตัดบล็อกหิน ให้ใช้วิธีเจาะรูและใช้ลิ้มแบ่งหินให้แยกออกตามที่เสนอในแผนผังโครงการเท่านั้น หินโผล่ลอยแต่ละแห่งจะต้องพยายามตัดให้ได้ขนาดใกล้เคียงตามที่ต้องการให้มากที่สุด เพื่อที่จะได้ไม่ต้องตกแต่งบล็อกหิน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดเศษหินมากเกินไป และเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดคุณค่าสูงสุด

3) การเก็บกองเศษดิน เศษหิน จะทำการเก็บกองในบริเวณที่มีการขุดเจาะหินแต่ละแห่ง เพื่อความสะดวกในการถมกลับเมื่อเสร็จสิ้นการตัดบล็อกหิน และควรเตรียมพื้นที่ในการเก็บกองไว้ในบริเวณพื้นที่ด้วย ซึ่งอาจจะมีเศษดิน เศษหิน เหลือเก็บกองเป็นบางส่วน

4) ในการเก็บกองหินบล็อก จะเก็บกองบริเวณที่มีการขุดเจาะแต่ละแห่ง เพราะรถบรรทุกสามารถเข้าถึงได้เกือบทุกจุดในพื้นที่โครงการฯ แต่ทางเจ้าของโครงการฯ ต้องเตรียมจุดที่จะเก็บกองไว้ด้วย

5) ในการขุดเจาะหินบล็อก บริเวณตามหินใต้ดินควรขุดเจาะไม่เกิน 20 เมตรจากระดับผิวดิน

6) ในการถมกลับและปรับแต่งพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองไปแล้ว จะทำแบบ Back filled โดยการถมกลับถมเหมืองทันทีเมื่อนำหินออกจากแหล่งแต่ละแห่งหมดแล้ว ซึ่งจะขยายพื้นที่ทำการถมออกไปตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการทำเหมือง ตามหลังทิศทางการเดินหน้าเหมือง

1.3 ระยะหลังจากการทำเหมือง ให้มีมาตรการดังนี้

เมื่อการทำแร่ของแต่ละช่วงของพื้นที่โครงการฯ ผ่านไปแล้วจะต้องมีการปรับแต่งสภาพพื้นที่ให้เรียบร้อย โดยบริเวณที่มีการทำเหมืองหินโพลลอย ก็จะมีการเก็บเศษหินที่เกิดขึ้นไปกองรวมไว้ในบริเวณลานเก็บกองเศษดิน เศษหิน บริเวณอักษร "ม" บริเวณใดไม่มีหินที่จะทำออกแล้ว ก็ให้ทำการปรับสภาพพื้นที่ได้ทันที โดยถ้าพื้นที่หน้าดินที่เอ่ออานวยในการปลูกพืช ได้ให้ทำการปลูกพืชคลุมดินประเภทหญ้า หรือพืชตระกูลถั่วไว้ หลังจากนั้น 1 ปี จึงลงกล้าไม้ได้เตรียมไว้ในช่วงก่อนการทำเหมือง สำหรับบริเวณใดที่ทำหินโพลลอยออกแล้ว ยังปรากฏให้เห็นเป็นลานหินอยู่ก็ควรจะรอทำการขุดเปิดเปลือกดิน เพื่อรอการขุดเจาะหินใต้ดินต่อไป

สำหรับการทำเหมืองบริเวณตามหินแกรนิต เมื่อทำเหมืองในส่วนที่เป็นหินโพลลอยหมดแล้ว ก็จะเปิดการทำเหมืองบริเวณตามหิน (เมื่อตอนประมาณเริ่มปีที่ 7 ของการทำเหมือง) การทำเหมืองในบริเวณนี้จะทำให้เกิดร่องรอยของขุมเหมืองเกิดขึ้น ดังนั้นหลังจากเสร็จสิ้นการทำเหมืองในแต่ละแห่งจะทำการถมกลับขุมเหมือง โดยนำเศษหินและเศษดินที่เก็บกองไว้มาถมกลับลงในขุมเหมือง ที่ทำการขุดผลิตแร่ออกไปแล้ว โดยนำเศษหินส่วนที่ได้จากลานเก็บกองในช่วงที่ตกแต่งหินบล็อกของหินโพลลอย และเศษหินที่ได้จากตัดบล็อก และตกแต่งบริเวณตามหินซึ่งกองอยู่ในขุมเหมืองอยู่แล้ว โดยเกลี่ยเศษหินลงข้างล่างของขุมเหมือง แล้วนำเศษดินจากที่เก็บกองถมทับด้านบน จากนั้นทำการปรับปรุงคุณภาพหน้าดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ต่อจากนั้นทำการปลูกพืชคลุมดินประเภทหญ้า หรือพืชตระกูลถั่ว หลังจากนั้น 1 ปี จึงลงกล้าไม้ที่เตรียมไว้ในช่วงก่อนการทำเหมือง พันธุ์ไม้ปลูกควรเป็นพืชโตเร็วประเภทต่าง ๆ ที่มีความทนทานต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี

เช่น สะเดา กระถินยักษ์ กระถินณรงค์ และต้นยูคาลิปตัส โดยการถมกลบขุมเหมืองจะดำเนินการตามหลักวิชาการเดินหน้าเหมือง

สำหรับขุมเหมืองสุดท้ายที่จำเป็นต้องเหลือไว้ เนื่องจากเศษดิน เศษหิน ที่เกิดจากการทำเหมือง ไม่เพียงพอที่จะทำการถมกลบขุมเหมือง จะต้องทำการพัฒนาขุมเหมืองที่เหลือให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำหรับใช้ในการบำรุงรักษาต้นไม้ในพื้นที่ โดยปรับแต่งความลาดชันของผนังขุมเหมืองให้อยู่ในสภาพเรียบรอย เพื่อป้องกันการกัดเซาะพังทลาย นอกจากนี้ ทำการปลูกหญ้าหรือพืชตระกูลถั่วบริเวณโดยรอบปากขุมเหมือง และผนังขุมเหมืองส่วนบนด้วย

เนื่องด้วยพื้นที่โครงการฯ อยู่ในพื้นที่ราบที่หนึ่งซึ่งรองรับการทำประโยชน์ (นส. 3ก.) ดังนั้นเมื่อเสร็จสิ้นการทำเหมืองแล้ว ทางเจ้าของโครงการฯ อาจจะพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเกษตรกรรมได้ โดยทำการปรับปรุงคุณภาพดินให้มีคุณภาพที่อุดมสมบูรณ์พอที่จะเอื้ออำนวยในการปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ยาสสูบ เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณนั้นให้กลับคืนสภาพเดิม และเกิดประโยชน์ให้คุ้มค่า

2. มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านภูมิอากาศและเสียง

2.1 ในการขนส่ง เจ้าของโครงการฯ จะต้องพยายามหลีกเลี่ยงการขนส่งในเวลากลางวัน โดยให้ทำการขนส่งในหัวงเช้าและหัวงเย็น ทั้งนี้ เนื่องจากในระยะเวลาดังกล่าวอากาศมีความชื้นมาก ฝุ่นและเศษดินบนถนนก็จะมีความชื้นอยู่ด้วย ทำให้การฟุ้งกระจายของฝุ่นที่เกิดจากการวิ่งมีปริมาณน้อยลง

2.2 รถบรรทุกที่ที่จะนำหินไปส่งนั้น จะต้องบรรทุกไม่ให้เกินขีดจำกัดตามที่ทางราชการกำหนด อีกทั้งจะต้องควบคุมความเร็วของรถ โดยเฉพาะช่วงถนนเลี้ยวก่อนที่จะออกสู่ถนนราดยาง คือ ถนนพหลโยธิน จะต้องใช้ความเร็วต่ำ (ไม่เกิน 30 กม./หัวง) เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง และป้องกันอุบัติเหตุ

3. มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และคุณภาพชีวิต

3.1 เจ้าของโครงการฯ จะต้องหมั่นตรวจสอบสภาพถนนภายในโครงการฯ และถนนเลี้ยวหรือลำลองที่ใช้ลำเลียงและขนส่งหินออกจากโครงการฯ ตั้งแต่บริเวณจุดที่ตั้งโครงการฯ จนถึงทางหลวงแผ่นดิน ถ้าพบว่าบริเวณใดชำรุดเสียหาย ให้รีบทำการซ่อมแซมทันที ถ้าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น เบนตกหนักทำให้ถนนชำรุดเสียหาย หรือเกิดจากการใช้ถนนของยานพาหนะอื่น ๆ เจ้าของโครงการฯ ก็จะต้องมีส่วนช่วยในการซ่อมแซมด้วย

3.2 เจ้าของโครงการฯ จะต้องส่งพนักงานออกไปสอบถามราษฎรเกี่ยวกับปัญหาที่ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนในด้านเงินละออง เสียง และด้านอื่น ๆ อันเนื่องมาจากรถบรรทุกหินของโครงการฯ ซึ่งใช้เส้นทางขนส่งร่วมกันกับเส้นทางสัญจรของชาวบ้าน เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที

ในการตรวจสอบเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมขนส่งนั้น ให้เจ้าของโครงการฯ ดำเนินการทุก ๆ 3 เดือน หรือทันทีที่ได้รับการร้องเรียนจากราษฎร

3.3 เจ้าของโครงการฯ จะต้องสอดส่องดูแลคนงานในความรับผิดชอบ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงว่าได้รับความเดือดร้อนด้านใดบ้าง และให้ความอนุเคราะห์ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ ควรให้ความร่วมมือกับทางราชการ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้นด้วย

3.4 จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้เครื่องจักรกล ให้มีความชำนาญในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ให้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการป้องกันอุบัติเหตุ และความปลอดภัยในการทำงาน สำหรับเครื่องจักรกล และยานพาหนะควรมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันหรือลดอุบัติเหตุ

3.5 จัดหาเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลต่าง ๆ เช่น รองเท้านิรภัย หมวกนิรภัย หน้ากากกันฝุ่น ให้แก่พนักงานใช้ตามความเหมาะสมของงาน เช่น พนักงานเปิดหน้าเหมืองต้องสวมหมวกนิรภัย หน้ากากกันฝุ่น และเครื่องป้องกันเสียง ส่วนพนักงานที่สกัดแร่ในบริเวณลานแร่ทุกคนจะต้องสวมหน้ากากกันฝุ่น เป็นต้น

3.6 ควรจัดหาน้ำบริโภคที่สะอาดอย่างเพียงพอ ให้พนักงานได้ใช้เพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคทางเดินอาหาร หรือการเป็นโรคอื่น ๆ ที่เกิดจากการบริโภคน้ำไม่สะอาด ทำนองเดียวกัน ควรจัดหาห้องสุขาที่ถูกต้องลักษณะด้วย

4. หากมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำเหมืองแตกต่างไปจากที่เสนอไว้ในรายงานฯ หรือที่ได้กำหนดไว้ ผู้ขอประทานบัตรจะต้องจัดทำรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เสนอให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม พิจารณาให้ความเห็นชอบทางด้านสิ่งแวดล้อมก่อน